

[Handelsministeren.]

den danske Produktion. Det har naturligvis ikke kunnet undgaas, at en saa omfattende Virksomhed som den, Valutakontoret udfolder, har kunnet give Anledning til megen Kritik over de enkelte Afgørelser, og der er ogsaa her ved Finanslovsforslagets Behandling nævnt enkelte Forhold Administrationen vedrørende, som formentlig kunde ændres. Jeg skal ikke her komme nærmere ind paa de paaklagede Forhold, men hver enkelt konkret Klage skal blive nøje prøvet. Det af det ærede Medlem Hr. Rager omtalte uheldige Forhold med Hensyn til Klareringen af mindre, blandede Importsendinger skal blive undersøgt, og Spørgsmaalet om, hvorvidt det er muligt at ændre de nu fulgte Regler desangaaende, skal blive prøvet.

Det ærede Medlem Hr. Axel Dam fremsatte den Insinuation, at han var blevet godt behandlet under en Henvendelse i Valutakontoret, fordi han have anført, at han var Folketingsmand. En Udtalelse af den Art tillige med en anden Udtalelse af det ærede Medlem lydende saaledes:

„Valutakontorets Hovedopgave synes i øvrigt at have været den at skabe Arbejdsløshed inden for Handelsstanden“ er af en saadan Beskaffenhed, at jeg kan forbigaa den i Tavshed.

Det ærede Medlem Hr. Koefoed fremsatte nogle Bemærkninger om den Stilling, som den bornholmske Stenindustri har, og om den saakaldte Kaolin- og Chamotte-Industri paa Bornholm, to Industrier, der hver for sig er af den allerstørste Betydning for Bornholm, og som tilsammen beskæftiger saa mange Mennesker, baade direkte og indirekte, at man med Rette kan sige, at uden disse Industrier vilde hele Øens Erhvervsliv rystes i sin Grundvold. De to Industrier beskæftiger omtrent lige mange Mennesker, men medens Stenindustrien er delt i en Række større og mindre Virksomheder, er Kaolin- og Chamotte-Industrien et eneste Aktieselskab med Fabrikvirksomhed ved Rønne og ved Hasle. Med Rette pegede det ærede Medlem paa de særdeles vanskelige Afsætningsvilkaar, hvorunder Stenindustrien hidtil har arbejdet. Der er her Tale om Produktion af Granit-skærver, Brosten, Gravmonumenter og forskelligt andet, saasom Gadekantsten og Bygningsarbejde. Det ærede Medlem talte om, at der var Vanskeligheder, navnlig fordi Bestillingerne, jeg tror, han nævnte fra Amterne og Kommunerne, kom uregelmæssigt ind, og fordi Virksomhederne ikke magtede økonomisk at have de fornødne

Lagre. Heroverfor skal jeg sige til det ærede Medlem Hr. Koefoed, at jeg længe har været opmærksom herpaa, og at jeg ogsaa har forsøgt at medvirke til at raade Bod derpaa, men alle mine Bestræbelser i saa Henseende er hidtil strandet paa den forbløffende Mangel paa Samarbejde, der alle Dage har kendetegnet Stenværkerne paa Bornholm. Deres Konkurrence med Udlandet er svær, men Konkurrencen vanskelliggøres jo yderligere derved, at Stenværkerne ved Licitationer ofte ikke magter Leveringerne til den fastsatte Tid. Jeg har derfor foreslaaet Stenværkerne paa Bornholm at danne en Salgscentral, og jeg har foreslaaet dem, at de skulde tilvejebragt de fornødne Lagre af gangbare Materialer, eventuelt ved en Lombardering, som man kunde støtte dem med at faa tilvejebragt, men, som sagt, mine Bestræbelser kan ikke fundet Paaskønnelse, saa de har kunnet føre til det ønskede og, jeg tilføjer, paakrævede Resultat. Dette er meget beklageligt, fordi det gaar ud over Beskæftigelsesmulighederne, og det er beklageligt, fordi alle Betingelserne er til Stede for en fornuftig og tilfredsstillende Ordning. Man har Raamaterialet, og man har de fornødne Arbejdere, og selve Stenværkerne er ogsaa saaledes indrettet, at de kan tilfredsstille selv de højeste Krav om Kvalitetsarbejde.

Det ærede Medlem Hr. Koefoed udtalte endvidere, at der har været Rygter fremme om Salg af Kaolin- og Chamotte-Fabrikkerne paa Bornholm til Udlandet. Jeg kender disse Rygter, og de har vistnok ikke været helt uden Bund i Virkeligheden. Hvorvidt det har været Udlandets Hensigt at forbinde med Købet en Nedlæggelse af Virksomhederne for at skaffe en generende Konkurrent fra Halsen, skal jeg ikke udtale mig om, i hvert Fald ikke her, men det er givet, at hvis det havde forholdt sig saaledes, vilde vi omgaaende have været nødsaget til at træffe Foranstaltninger derimod, dels for at værne vort Erhvervsliv, dels for at værne Landet mod en Udbytning gennem ganske ukontrollerede Priser. For øvrigt er en væsentlig Del af de store Fabrikker i Rønne nedbrændt sidste Nat, saaledes at den Produktion, der var saa godt i Gang, og som har beskæftiget saa mange Hundrede Mennesker, nu i lang Tid vil være standset. Jeg har for øvrigt den Opfattelse, at der er Udsigt til, at Virksomhederne ogsaa efter Branden fortsat vil blive paa danske Hænder og ikke blive Genstand for Sabotage af nogen Art.

Det ærede Medlem Hr. Elgaard og det